

Ігор Снедков

АНСАМБЛЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ТА КОНЦЕРТНІЙ ПРАКТИЦІ

Навчальний посібник

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 78
ББК 85.31
С53

Снедков І.

С53 Ансамбль у навчальному процесі та концертній практиці /
Навчальний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. — 60 с.

ISBN 978-966-10-1184-6

УДК 78
ББК 85.31

Навчальний посібник укладено відповідно до „Програми з класу ансамблю (баян, акордеон)” для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтва. Він містить методичні рекомендації, аранжування естрадних та джазових п'єс, анотації. Усі композиції перевірені концертною практикою, записані на компакт-диск та користуються успіхом у слухачів. Публікується вперше.

Навчальний посібник адресований студентам та викладачам вищих музичних навчальних закладів II–IV рівнів акредитації, концертним виконавцям та аматорам.

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ВСТУП

У вищих навчальних закладах культури і мистецтва клас ансамблю є однією з важливих та профілюючих дисциплін спеціального циклу. Він не тільки виховує в студентів навички ансамблевої гри, а й формує творчу дисципліну та глибоке розуміння ролі особистості під час музичення в колективі.

Під час навчання в класі ансамблю у студентів розвивається художній смак, розуміння змісту, форми та стилю творів, які виконуються. Гра в ансамблі сприяє більш інтенсивному розвитку тембрового слуху, поліфонічного мислення. Розвиваються та закріплюються навички читання нот із листа, транспонування, швидкої орієнтації в тексті, а також закріплюються знання з перекладення та аранжування.

Нестача методичних розробок та посібників для практичного використання в навчальному процесі є досить відчутною. Даний навчальний посібник певною мірою заповнить цю нестачу і допоможе музичним навчальним закладам у підготовці професійних фахівців, які вільно орієнтуються в сучасних музичних напрямках.

Головне завдання ансамблю як навчального предмета — підготувати випускників до практичної діяльності як артистів ансамблів та оркестрів, допомогти оволодіти комплексом знань, що необхідні для педагогічної та концертної діяльності на посадах керівників різних ансамблів.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Формування складу ансамблів

Ансамблеве виконавство щодалі стає найважливішою формою навчання спеціаліста.

Ансамбль — це не лише група виконавців, що виступають разом, а й колективна форма гри, у процесі якої декілька музикантів за допомогою виконавських засобів спільно розкривають художній зміст твору.

В академічному жанрі існують склади ансамблів, традиції та репертуар, які вже склалися століттями. У народно-інструментальному та естрадному жанрах цей процес знаходиться в стадії постійного розвитку і пошуку як інструментарію так і музики, що виконується.

У цьому зв'язку говорити про чітко сформовані розподіли інструментальних складів у таких жанрах ще рано, хоча в багатьох країнах вже склалися деякі ансамблі, які стали традиційними за складом та музичним репертуаром.

Академізація народних інструментів, пошук нових форм звучання, підвищення професійного рівня виконавства дозволяє створювати ансамблі з різними інструментами, які входять чи не входять до складу симфонічного оркестру. Тут доречно говорити не про традиційність, а про інструментальні склади, які зустрічаються рідко або часто.

У навчальному процесі вже визначились основні напрямки та чіткі настанови з формування інструментальних складів та репертуару. Практична ж діяльність, з одного боку, обмежена багатьма суб'єктивними та об'єктивними обставинами і причинами, з іншого — є безмежною у своїй варіантності та різноманітності (практика збагачує теорію). Недостатньо визначена та нечітко сформована класифікація видів і складів народно-інструментальних ансамблів гальмує процес розвитку жанру, проте разом із тим пропонує широкий простір для експериментів та творчості.

Існують однорідні та мішані склади. Навіть неповний перелік інструментальних складів доводить їх різноманітність та варіантність.

Наведемо приклади дуетів за участю баяна та акордеона.¹

Акордеон — акордеон

Акордеон — домра

Акордеон — балалайка

Акордеон — гітара

Акордеон — скрипка

Акордеон — бандура

Акордеон — цимбали

Акордеон — сопілка

Акордеон — флейта

Акордеон — кларнет

Акордеон — фагот

Акордеон — баритон

Акордеон — альт

Акордеон — фортепіано

Акордеон — синтезатор

Акордеон — аудіозапис (фонограма “мінус”)

Дуети, які підкреслені, зустрічаються найчастіше.

Тріо, квартети, квінтети можна формувати за принципом додавання до перелічених дуетів інших інструментів. Наприклад:

акордеон — домра — балалайка — альт — бас — ударні інструменти;

акордеон — скрипка — гітара — фортепіано — контрабас — ударні інструменти.

¹ Переконливою є думка М. Імханицького, як правильно називати ці інструменти: “...так, як їх називають на фабриці-виробнику”. Ми ж усі різновиди баянів, кнопкових та клавішних акордеонів для зручності будемо називати одним словом “Акордеон”.

ФАНТАЗИЯ НА ТЕМИ МЮЗИКЛУ

Е.Л. ВЕБЕРА “КІШКИ”

Аранжування І. Снедкова

♩ = 120

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 6/8 time signature. It contains a melodic line of eighth notes with a dynamic marking of *mf*. The lower staff is a grand staff (treble and bass clefs) and is currently empty, with only a few short horizontal lines indicating rests.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 6/8 time signature, starting at measure 5. It contains a melodic line of eighth notes with a dynamic marking of *p*. The lower staff is a grand staff (treble and bass clefs) containing a piano accompaniment with chords and eighth notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

9

8va

p

12

(8va)

sf

15

(8va)

18

(8va)

18

22

8

22

8

26

26

12/8